

The impact of entrepreneurial orientation and supply chain resilience on the development of international businesses. The mediating role of absorption capacity and moderation of organizational innovation in Digikala Company

Mohammadreza Babak *

Corresponding Author. Ph.D students in Entrepreneurship, specializing in New Business, University of Tehran, Tehran, Iran.

[Email: mohammadrezababak@ut.ac.ir](mailto:mohammadrezababak@ut.ac.ir)

Mahmoud Ahmadpour Daryani

Department of new business, Faculty of Entrepreneurship, University of Tehran, Tehran, Iran.

[Email: ahmadpor@ut.ac.ir](mailto:ahmadpor@ut.ac.ir)

Reza MohammadKazemi

Department of new business, Faculty of Entrepreneurship, University of Tehran, Tehran, Iran.

[Email: r_mkazemi@ut.ac.ir](mailto:r_mkazemi@ut.ac.ir)

Tayebeh Abdoli Mohamadabadi

PhD of Entrepreneurship, Faculty of Entrepreneurship, University of Tehran, Tehran, Iran.

[Email: t_abdoli@ut.ac.ir](mailto:t_abdoli@ut.ac.ir)

Article Info

Article type:

Research Article

Article history :

Received 05 January 2023

Received in revised form

21 January 2023

Accepted 16 April 2023

Published online 20 September

2024

Keywords:

Entrepreneurial Orientation.

Supply Chain Resilience.

International Businesses.

Absorptive Capacity.

Organizational Innovation.

ABSTRACT

Objective: This study investigates the impact of entrepreneurial orientation and supply chain resilience on the development of international businesses, specifically focusing on the mediating role of absorptive capacity in Digikala Company. While entrepreneurial orientation is recognized as crucial for organizational success, empirical studies often yield inconsistent results regarding its correlation with performance.

Method: A quantitative research design was employed, utilizing a survey-correlation approach. Data were collected from 168 employees of Digikala Company through online questionnaires. The responses were analyzed using SmartPLS software to determine the relationships among the variables of interest.

Findings: The analysis revealed no significant positive effects of entrepreneurial orientation on absorptive capacity or supply chain resilience. Additionally, organizational innovation did not moderate the relationship between organizational resilience and the development of international businesses. However, significant positive relationships were found between entrepreneurial orientation, supply chain resilience, absorptive capacity, and organizational innovation, particularly in their collective impact on the development of international businesses.

Conclusion: The findings suggest that while entrepreneurial orientation and supply chain resilience are critical factors, their direct influence on absorptive capacity and organizational resilience is not significant in the context of international business development at Digikala. Nonetheless, the interplay of these factors highlights the importance of organizational innovation as a mediator in fostering international business growth.

Cite this article: Babak, M., Ahmadpour Daryan, M., Abdoli Mohamadabadi, T., & MohammadKazemi, R. (2024). The impact of entrepreneurial orientation and supply chain resilience on the development of international businesses: The mediating role of absorption capacity and moderation of organizational innovation in Digikala Company. *Journal of Entrepreneurship and Innovation Research*, 3 (2), 1-21. Doi: <https://doi.org/10.22034/eir.2024.473028.1092>

© The Author (s).

تأثیر گرایش کارآفرینانه و تاب‌آوری زنجیره تامین بر توسعه کسب‌وکارهای بین‌المللی، نقش میانجی ظرفیت جذب و تعدیلگری نوآوری سازمانی در شرکت دیجی کالا^۱

محمد رضا بابک*

نویسنده مسئول، دکتری کارآفرینی گرایش کسب و کار جدید دانشگاه تهران، تهران، ایران. رایانامه: mohammadrezababak@ut.ac.ir

محمود احمدپور داریانی

گروه کسب و کار جدید، دانشکده کارآفرینی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. رایانامه: ahmadpor@ut.ac.ir

رضا محمد کاظمی

گروه کسب و کار جدید، دانشکده کارآفرینی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. رایانامه: r_mkazemi@ut.ac.ir

طیبه عبدلی محمدآبادی

دکتری کارآفرینی، دانشکده کارآفرینی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. رایانامه: t_abdoli@ut.ac.ir

اطلاعات مقاله	چکیده
<p>نوع مقاله: مقاله پژوهشی</p> <p>تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۰/۱۵</p> <p>تاریخ بازنگری: ۱۴۰۲/۱۱/۱</p> <p>تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱/۲۸</p> <p>تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۶/۳۰</p>	<p>هدف: هدف از این پژوهش بررسی و تبیین تأثیر گرایش کارآفرینانه و تاب‌آوری زنجیره تامین بر کسب‌وکارهای بین‌المللی با نقش میانجی ظرفیت جذب در شرکت دیجی کالا می‌باشد.</p> <p>روش: پژوهش حاضر از نوع کمی و برحسب گردآوری اطلاعات از نوع پژوهش های همبستگی - پیمایشی محسوب می‌شود. داده ها توسط ۱۶۸ کارمند شرکت دیجی کالا از طریق توزیع پرسشنامه آنلاین بدست آمد و با نرم‌افزار اسمارت پی ال اس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.</p> <p>یافته ها: تحلیل داده‌ها نشان داد که تأثیر مثبت و معناداری بین کارآفرینی با ظرفیت جذب، تاب‌آوری زنجیره تامین و ظرفیت جذب وجود ندارد و نوآوری سازمانی به‌عنوان تعدیل‌گر در رابطه بین تاب‌آوری سازمانی و توسعه کسب‌وکارهای بین‌المللی تأثیرگذار نیست. با این حال، نتایج نشان می‌دهد که بین فرضیات کارآفرینی، تاب‌آوری زنجیره تامین، ظرفیت جذب کارکنان و نوآوری سازمانی به‌عنوان یک تعدیل‌گر در رابطه بین کارآفرینی و توسعه کسب‌وکارهای بین‌المللی در شرکت دیجی کالا تأثیر مثبت و معناداری وجود دارد.</p> <p>نتیجه گیری: تجزیه و تحلیل داده ها نشان داد که بین گرایش کارآفرینانه با ظرفیت جذب، تاب‌آوری زنجیره تامین و ظرفیت جذب و تعدیلگری نوآوری سازمانی بر رابطه بین تاب‌آوری سازمانی با توسعه کسب‌وکارهای بین‌المللی تأثیر مثبت و معناداری وجود ندارد. ولی بین فرضیه های گرایش کارآفرینانه بر توسعه کسب‌وکارهای بین‌المللی، تاب‌آوری زنجیره تامین بر توسعه کسب‌وکارهای بین‌المللی، ظرفیت جذب کارکنان بر توسعه کسب‌وکارهای بین‌المللی، نوآوری سازمانی بر توسعه کسب‌وکارهای بین‌المللی و نوآوری سازمانی به‌عنوان تعدیلگر در رابطه بین گرایش کارآفرینانه و توسعه کسب‌وکارهای بین‌المللی در شرکت دیجی کالا تأثیر مثبت و معناداری وجود دارد.</p>
<p>کلیدواژه‌ها: گرایش کارآفرینانه، تاب‌آوری زنجیره تامین، کسب‌وکارهای بین‌المللی، ظرفیت جذب، نوآوری سازمانی.</p>	

استناد: بابک، محمد رضا، احمدپور داریانی، محمود، محمد کاظمی، رضا، و عبدلی، طیبه. (۱۴۰۳). تأثیر گرایش کارآفرینانه و تاب‌آوری زنجیره تامین بر توسعه کسب‌وکارهای بین‌المللی،

نقش میانجی ظرفیت جذب و تعدیلگری نوآوری سازمانی در شرکت دیجی کالا. پژوهش های کارآفرینی و نوآوری ۳(۲)، ۱-۲۱

<https://doi.org/10.22034/eir.2024.473028.1092>

ناشر: انجمن علمی کارآفرینی و نوآوری ایران.

۱. مقدمه

گرایش کارآفرینانه در سازمان‌های تازه ایجادشده با هدف سودآوری، نوسازی استراتژیک، ترویج نوآوری، کسب دانش و بالا رفتن عملکرد ظهور یافته است (زینگ و ژانگ^۱، ۲۰۲۳). به‌طور کلی گرایش کارآفرینانه عنصری مهم در سازمان‌های موفق به شمار آمده است و مورد توجه قرار گرفته است (گومز و همکاران^۲، ۲۰۲۲). همبستگی بین گرایش کارآفرینانه سازمان و عملکرد آن به‌طور گسترده هم از نظر مفهومی و هم از نظر تجربی بحث شده است اما نتایج مطالعات تجربی چندان باهم دیگر همخوانی ندارند (آلام اس و همکاران^۳، ۲۰۲۲). دس و همکاران^۴ (۱۹۹۹) بیان می‌کنند برای اینکه سازمان‌ها در بازار رقابتی عمل نمایند باید از گرایش کارآفرینانه پیروی نمایند تا باعث بالا رفتن عملکرد خود شوند، سازمان‌هایی که تمایل بیش‌تری به نوآوری دارند و به گرایش کارآفرینانه توجه می‌کنند معمولاً دارای عملکرد سازمانی بالاتری می‌باشند (عربیچه و همکاران^۵، ۲۰۲۲). این عملکرد نیاز به تاب‌آوری در زنجیره تامین دارد، تاب‌آوری، توانایی زنجیره تامین برای غلبه بر حوادث غیرقابل پیش‌بینی است (ال طالبی و همکاران^۶، ۲۰۲۰). هدف از ایجاد تاب‌آوری در زنجیره تامین، جلوگیری از حرکت زنجیره به سمت شرایط نامطلوب است (پاتل^۷، ۲۰۲۳). همچنین گرایش کارآفرینانه و تاب‌آوری زنجیره تامین نقش مهمی در توسعه کسب‌وکارهای بین‌المللی ایفا می‌کند (الحکیمی و بوراد^۸، ۲۰۲۰). گرایش کارآفرینانه، که شامل ابعادی مانند نوآوری، ریسک‌پذیری و فعال بودن است، می‌تواند تاثیر مثبتی بر انعطاف‌پذیری زنجیره تامین با تقویت یک رویکرد پویا و انطباقی برای مدیریت اختلالات و عدم قطعیت‌ها داشته باشد (الحق و اسلم^۹، ۲۰۲۳). به‌طور مشابه، انعطاف‌پذیری قوی زنجیره تامین می‌تواند جهت‌گیری کارآفرینی شرکت را با توانمند ساختن آن به واکنش موثر به شرایط و فرصت‌های متغیر بازار افزایش دهد (فریرا و همکاران^{۱۰}، ۲۰۲۰). همچنین نتایج مطالعات نشان می‌دهد که ظرفیت جذب، به‌عنوان توانایی یک سازمان برای جذب، تبدیل و به‌کارگیری دانش جدید، می‌تواند رابطه بین گرایش کارآفرینی و تاب‌آوری زنجیره تامین را واسطه کند (مخلوفی و همکاران^{۱۱}، ۲۰۲۱) و به این دلیل است که ظرفیت جذب به شرکت‌ها اجازه می‌دهد تا دانش و قابلیت‌های نهفته در زنجیره‌های تامین خود را بهتر درک و از آنها استفاده کنند، که به نوبه خود می‌تواند جهت‌گیری کارآفرینی و انعطاف‌پذیری زنجیره تامین را افزایش دهد (وارگاس و همکاران^{۱۲}، ۲۰۲۳؛ عبدلی محمدآبادی و همکاران، ۱۳۹۹).

از طرفی نوآوری سازمانی همچنین می‌تواند تحت تأثیر تعامل بین گرایش کارآفرینی و انعطاف‌پذیری زنجیره تامین قرار گیرد که در این رابطه ظرفیت جذب نقش میانجی را دارد (فایت و همکاران^{۱۳}، ۲۰۲۴؛ سارسا و همکاران^{۱۴}، ۲۰۲۰). با پرورش فرهنگ نوآوری و سازگاری، گرایش کارآفرینانه می‌تواند به توسعه محصولات، خدمات و مدل‌های تجاری جدید کمک کند، در حالی که انعطاف‌پذیری زنجیره تامین می‌تواند منابع و قابلیت‌های لازم برای حمایت از این نوآوری‌ها را فراهم کند (ضیغان و همکاران^{۱۵}، ۲۰۲۱؛ هان و همکاران^{۱۶}، ۲۰۲۴). گرایش کارآفرینی و انعطاف‌پذیری زنجیره تامین به‌هم مرتبط هستند و می‌توانند بر توسعه کسب‌وکارهای بین‌المللی تأثیر مثبت بگذارند (حبیب و همکاران^{۱۷}، ۲۰۲۰). ظرفیت جذب می‌تواند واسطه این روابط باشد و نوآوری سازمانی می‌تواند تحت تأثیر تعامل بین گرایش کارآفرینی و انعطاف‌پذیری زنجیره تامین قرار گیرد (کومار و

1 Zhang, Z., & Xing, Y.

2 Gomes, G. et al

3 Alam, S. et al

4 Dess et al

5 Arabeche, Z et al

6 Al-Talib et al

7 Patel, K. R

8 Al-Hakimi, M. A., & Borade, D. B.

9 Ul Haq, M. Z., & Aslam, H.

10 Ferreira, J., Coelho, A., & Moutinho, L.

11 Makhouloufi, L., Laghouag, A. A., Ali Sahli, A., & Belaid, F.

12 Cuevas-Vargas et al

13 Fait, M. et al

14 Sarsah, S. A et al

15 Zighan, S., Abualqumboz, M., Dwaikat, N., & Alkalha, Z.

16 Han, W. et al

17 Habib, M. A., Bao, Y., & Ilmudeen, A.

همکاران^۱، ۲۰۲۰). تأثیر گرایش کارآفرینی و انعطاف پذیری زنجیره تأمین بر توسعه کسب و کارهای بین‌المللی را می‌توان در جنبه‌های مختلفی مانند ورود و گسترش بازار، مزیت رقابتی و عملکرد شرکت مشاهده کرد (یی و همکاران^۲، ۲۰۲۱). گرایش کارآفرینانه می‌تواند به شرکت‌ها کمک کند فرصت‌های جدید بازار را شناسایی کرده و چالش‌های تجارت بین‌المللی را هدایت کنند (عثمان و همکاران^۳، ۲۰۲۴؛ عبدلی محمدآبادی و همکاران^۴، ۲۰۲۴). انعطاف‌پذیری زنجیره تأمین می‌تواند از ورود و گسترش بازار حمایت کند و شرکت‌ها را قادر می‌سازد تا اختلالات و عدم قطعیت‌ها را در زنجیره‌های تأمین جهانی بهتر مدیریت کنند (بلهادی و همکاران^۴، ۲۰۲۴). گرایش کارآفرینانه می‌تواند با تقویت نوآوری، ریسک‌پذیری و پیشگامی به توسعه مزیت رقابتی کمک کند، که می‌تواند به شرکت‌ها کمک کند به طور موثر به شرایط و فرصت‌های بازار در حال تغییر واکنش نشان دهند (پتی و همکاران^۵، ۲۰۲۴). انعطاف‌پذیری زنجیره تأمین همچنین می‌تواند مزیت رقابتی شرکت را با توانمندسازی شرکت برای مقابله با اختلالات و رویدادهای پیش‌بینی نشده در محیط کسب و کار افزایش دهد (پو و بایی^۶، ۲۰۲۳). گرایش کارآفرینانه و انعطاف‌پذیری زنجیره تأمین می‌تواند تأثیر مثبتی بر عملکرد شرکت داشته باشد. فعالیت‌های کارآفرینانه می‌توانند تاب‌آوری زنجیره‌های تأمین را در برابر اختلالات ناگهانی تکمیل کنند و مزیت رقابتی را تقویت کنند (شیا و همکاران^۷، ۲۰۲۴). انعطاف‌پذیری زنجیره تأمین همچنین می‌تواند عملکرد شرکت را با توانمند ساختن آن برای مقابله موثر با اختلالات و عدم قطعیت‌ها در محیط کسب و کار افزایش دهد (وارما و پاترا^۸، ۲۰۲۴). در نهایت متغیرهای جهت‌گیری کارآفرینی و تاب‌آوری زنجیره تأمین می‌توانند از طریق ایجاد فرصت‌های جدید و مدیریت منابع بهبود توسعه کسب و کارهای بین‌المللی را تسهیل کنند. همچنین، به طور کلی، این متغیرها می‌توانند تأثیر مستقیم و غیرمستقیم مهمی در توسعه کارآفرینی داشته باشند. جهت‌گیری کارآفرینی می‌تواند به‌عنوان انگیزه‌ای برای ایجاد کسب و کارهای بین‌المللی عمل کند، در حالی که تاب‌آوری زنجیره تأمین می‌تواند در مقابله با چالش‌های بین‌المللی کمک کند. علاوه بر این، نقش میانجی ظرفیت جذب و تعدیلگری نوآوری سازمانی می‌تواند به‌عنوان واسطه‌ای مؤثر در انتقال تأثیر این متغیرها به توسعه کارآفرینی و کسب و کارهای بین‌المللی عمل کند. در دنیای پیچیده و متغیر امروز، کسب و کارهای بین‌المللی با چالش‌های متعددی روبه‌رو هستند که نیازمند توجه دقیق به ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و قانونی است. نوسانات اقتصادی جهانی، تغییرات نرخ ارز و تورم می‌توانند بر هزینه‌ها و قیمت‌گذاری تأثیر بگذارند، در حالی که تغییرات در نیازها و انتظارات مصرف‌کنندگان، از جمله مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها، بر تصویر برند و وفاداری مشتریان تأثیر می‌گذارد. همچنین، تفاوت‌های فرهنگی بین کشورها می‌تواند در فرآیندهای بازاریابی مشکلاتی ایجاد کند و عدم ثبات سیاسی و تغییرات در سیاست‌های تجاری نیز می‌تواند بر سرمایه‌گذاری‌ها تأثیر منفی بگذارد. به علاوه، قوانین و مقررات متنوع در کشورهای مختلف می‌تواند به پیچیدگی‌های حقوقی منجر شود. بنابراین، پرداختن به این چالش‌ها به‌ویژه در زمینه‌های اقتصادی و اجتماعی می‌تواند به بهبود تاب‌آوری و کارآفرینی در کسب و کارهای بین‌المللی کمک کند و شناسایی خلأهای موجود می‌تواند به توسعه راهکارهای نوآورانه و افزایش توان رقابتی منجر شود، به‌ویژه با توجه به ابعاد فرهنگی و قانونی که می‌تواند به شرکت‌ها کمک کند تا با چالش‌های جهانی مؤثرتر برخورد کنند و به توسعه پایدار و موفقیت در بازارهای بین‌المللی دست یابند. بررسی پیشینه پژوهشی داخلی و خارجی نشان می‌دهد تاکنون تأثیر گرایش کارآفرینانه و تاب‌آوری زنجیره تأمین بر توسعه کسب و کارهای بین‌المللی را با نقش میانجی ظرفیت جذب و تعدیلگری نوآوری سازمانی در ایران و جهان مورد مطالعه قرار نگرفته است. از این رو این موضوع به‌عنوان خلاء تحقیق و نوآوری در تحقیق شناسایی شده و به دنبال پاسخ به این پرسش است که آیا گرایش کارآفرینانه و تاب‌آوری زنجیره تأمین بر توسعه کسب و کارهای بین‌المللی با نقش میانجی ظرفیت جذب و تعدیلگری نوآوری سازمانی در شرکت دیجی کالا تأثیر دارد.

¹ Kumar, V et al

² Yi, H. T. et al

³ Usman, F. O et al

⁴ Belhadi, A et al

⁵ Petti, C. et al

⁶ Pu, G., Li, S., & Bai, J.

⁷ Xia, Q et al

⁸ Varma, S., Singh, N., & Patra, A.

۲. مبانی نظری و پیشینه پژوهش

این قسمت در پژوهش به بررسی نظریه‌ها، چارچوب‌ها و مفاهیمی که در پایه‌ریزی تحقیق مدنظر قرار گرفته است می‌پردازد و هدف آن شفاف‌سازی مفاهیم نظری به کار برده شده و مشخص کردن ویژگی‌های آن می‌باشد بدین ترتیب که تعیین مفاهیم نظری با استناد به نظریات صاحب‌نظران قبلی انجام شده‌است.

گرایش کارآفرینانه:

گرایش کارآفرینانه مفهومی کلیدی در درک این است که آیا یک شرکت فعالیت‌های کارآفرینی را اتخاذ کرده است یا خیر؟ (کلارک و همکاران^۱، ۲۰۲۴). گرایش کارآفرینانه یکی از مفاهیم اساسی در قلمرو مطالعه‌ی کارآفرینی در سطح بنگاه در سازمان است که به ذهنیت بنگاه‌های درگیر در امر پیگیری کسب‌وکارهای جدید می‌پردازد و چارچوبی مفید برای تحقیق در مورد فعالیت کارآفرینانه فراهم می‌آورد (یوسف و همکاران^۲، ۲۰۲۴). گرایش کارآفرینانه را می‌توان به مثابه‌ی یک استراتژی در سطح بنگاه دانست که بنگاه‌ها از آن برای اهداف سازمانی، حفظ نگرش و ایجاد مزایای رقابتی استفاده می‌نمایند. گرایش کارآفرینانه بر روی تصمیمات استراتژیک متمایز تمرکز نکرده، بلکه تمرکز آن بر تمایل تمام سازمان است که فرایندهای همچون فرایند تصمیم‌گیری سازمان و فعالیت‌های اقتصادی و نیز بسیاری از وجوه فرهنگ، نظام ارزش‌ها و مأموریت را در بر می‌گیرد (مارس و همکاران^۳، ۲۰۲۴).

❖ گرایش کارآفرینانه بر ظرفیت جذب کارکنان در شرکت دیجی‌کالا تأثیر دارد.

زنجیره تامین کسب‌وکارهای بین‌المللی

اصطلاح "زنجیره تامین" به مجموعه‌ای از فعالیت‌های مرتبط با یکدیگر اشاره دارد که در فرآیندهای تولید و توزیع در یک سازمان رخ می‌دهد (آدا و همکاران^۴، ۲۰۲۱). این فعالیت‌ها شامل برنامه‌ریزی، خرید مواد اولیه و قطعات، تولید محصولات و بسته‌بندی آنها برای فروش یا حمل، فعالیت‌های مدیریت انبارداری و توزیع و همچنین خدمات پشتیبانی پس از فروش مانند خدمات مشتری می‌باشد (عدل و یونس^۵، ۲۰۲۱).

یک زنجیره امنیتی که شامل تامین‌کنندگان یا مشتریان در کشورهای دیگر می‌شود به‌عنوان یک زنجیره تامین بین‌المللی شناخته می‌شود (الزقبا و همکاران^۶، ۲۰۲۲). دلایل اصلی که چرا شرکت‌ها وارد زنجیره تامین بین‌المللی می‌شوند عبارتند از: قیمت‌های پایین‌تر مواد، خدمات و نیروی انسانی؛ دسترسی به محصولات و فناوری که در داخل در دسترس نیستند؛ کیفیت بالای محصولات بازارهای جهانی؛ استراتژی‌های فروش جهانی شرکت؛ تشدید رقابت جهانی که در نتیجه کاهش هزینه شرکت می‌شود؛ نیاز به توسعه حضور خارجی و بازرگانی بین‌المللی (علازب و همکاران^۷، ۲۰۲۱). برخی از مشکلاتی که ممکن است در زنجیره‌های تامین بین‌المللی وجود داشته باشد عبارتند از: مشکلات حقوقی، دستمزدها و مالیات‌های داد و ستد، اختلاف فرهنگی و زبانی، تغییرات سریع در نرخ پول‌های رایج تبادلی و عدم ثبات سیاسی (عدل و یونس، ۲۰۲۱).

❖ گرایش کارآفرینانه بر توسعه‌ی کسب‌وکارهای بین‌المللی در شرکت دیجی‌کالا تأثیر دارد.

تاب‌آوری در زنجیره تامین کسب‌وکارهای بین‌المللی

¹ Clark, D. R et al

² Yusuf, N et al

³ Mars, M. M et al

⁴ Ada et al

⁵ Adl and Younis

⁶ Al-Zaqba et al

⁷ Alazab et al

تاب آوری، توانایی زنجیره تامین برای غلبه بر حوادث غیرقابل پیش بینی است. هدف از ایجاد تاب آوری در زنجیره تامین، جلوگیری از حرکت زنجیره به سمت شرایط نامطلوب است (علازاب و همکاران، ۲۰۲۰). زنجیره تامین تاب آور ممکن است که کم هزینه ترین زنجیره تامین نباشد، اما قادر به غلبه بر عدم اطمینان ها و اختلال ها در محیط کسب و کار داخلی و بین المللی است. مفهوم تاب آوری زنجیره تامین بیان کننده یک پدیده چند بعدی است. یک تعریف جامع از تاب آوری عبارت است از: «شناسایی منابع بالقوه، ریسک و پیاده سازی استراتژی‌های مناسب از طریق یک رویکرد هماهنگ در میان اعضای زنجیره تامین به منظور کاهش آسیب پذیری. یک زنجیره تامین تاب آورنده باید تطبیق پذیر باشد، زیرا حالت مطلوب در بسیاری از موارد با حالت اولیه متفاوت است. کریستوفر^۱ (۲۰۰۵) بیان می کند که فرایندهای تاب آور، انعطاف پذیر و چابک بوده و این توانایی را دارند که به سرعت تغییر کنند. طبیعت پویای قابلیت تطبیقی این اجازه را به زنجیره تامین می دهد که بعد از اختلال به حالت اولیه و یا حالتی بهتر از اولیه بازگردد (اسلام و همکاران^۲، ۲۰۲۱).

❖ تاب آوری زنجیره تامین بر ظرفیت جذب کارکنان در شرکت دیجی کالا تاثیر دارد.

❖ تاب آوری زنجیره تامین بر توسعه‌ی کسب و کارهای بین المللی در شرکت دیجی کالا تاثیر دارد.

ظرفیت جذب:

اصطلاح "ظرفیت جذب" برای اولین بار توسط کوهن و لوینتال^۳ در سال ۱۹۹۰ برای توصیف توانایی سازمان در تشخیص ارزش دانش بیرونی و به کارگیری آن برای افزایش ظرفیت خود برای نوآوری استفاده شد (دابیگ و همکاران^۴، ۲۰۱۹). توانایی تشخیص تغییر و استفاده از اطلاعات تازه از دنیای بیرون به عنوان ظرفیت جذب شناخته می شود که یک فرآیند ذهنی است. توانایی کسب و کار در مکان یابی، جذب و استفاده از منابع خارجی به عنوان ظرفیت جذب آن شناخته می شود (العیسوی و همکاران^۵، ۲۰۲۱). به گفته محققان، ظرفیت جذب یک شرکت ظرفیت آنها برای درک و به کارگیری دانش بیرونی است. علاوه بر این، آنها پویایی ظرفیت جذب را برجسته کردند و آن را به چند بعد، گسترش دادند، که هر یک به روشی منحصر به فرد اما مکمل به درک چگونگی تأثیر ظرفیت جذب بر عملکرد نوآوری کمک می کند (یلدیز و همکاران^۶، ۲۰۲۴).

❖ ظرفیت جذب کارکنان بر توسعه‌ی کسب و کارهای بین المللی در شرکت دیجی کالا تاثیر دارد.

نوآوری سازمانی:

نوآوری سازمانی به عنوان یک فناوری تکنولوژیکی و اجتماعی که برای تغییر و تحول در محیط سازمانی به کار می رود، اهمیت زیادی دارد (الوامله و همکاران^۷، ۲۰۲۳). این مفهوم در حوزه‌های گوناگون از جمله مدیریت، تحلیل، توسعه و تکنولوژی به کار گرفته می شود. نوآوری سازمانی یک فرآیند استفاده از خلاقیت و ایده‌های نوین به منظور بهبود عملکرد وضعیت سازمانی است و این رویکرد از کارکنان تحت تأثیر قرار می دهد تا خارج از مرزهای فکر کرده و راه حل های نو برای چالش ها ارائه دهند (ستیاوان و مقدلیان^۸، ۲۰۲۳). این رویکرد نه تنها باعث افزایش خلاقیت و نوآوری در سازمان می شود، بلکه به ایجاد فرهنگی پویا و پذیرا نسبت به تغییرات و بهبودها در سازمان کمک می کند (مانگلا و سینگ^۹، ۲۰۲۴). با تشویق به ایده پردازی و آزادی بیان نظرات، افراد احساس می کنند که مشارکت فعال در فرآیند نوآوری دارند و این امر می تواند به توسعه پایدار و رشد مداوم سازمان کمک کند (سلطان زاده و همکاران، ۱۳۹۹). از این رو، نوآوری سازمانی به عنوان یک عامل کلیدی برای رقابت پذیری و پیشرفت در محیط کسب و کارها مورد توجه قرار گرفته است (التیگ، س.، و الحمادی^{۱۰}، ۲۰۲۴).

❖ نوآوری سازمانی بر توسعه‌ی کسب و کارهای بین المللی در شرکت دیجی کالا تاثیر دارد.

¹ Christopher

² Aslam et al

³ Cohen and Levinthal

⁴ Dabik et al

⁵ Al-Eisawi et al

⁶ Yildiz, H. E et al

⁷ Alwamleh M et al

⁸ Maqdliyan, R., & Setiawan, D.

⁹ Mangla, N., & Singh, K

¹⁰ Alateeg, S., & Alhammadi, A

- ❖ نوآوری سازمانی به‌عنوان تعدیلگر در رابطه بین گرایش کارآفرینانه و توسعه‌ی کسب‌وکارهای بین‌المللی در شرکت دیجی‌کالا تأثیر دارد.
- ❖ نوآوری سازمانی به‌عنوان تعدیلگر در رابطه بین تاب‌آوری زنجیره تامین و توسعه‌ی کسب‌وکارهای بین‌المللی در شرکت دیجی‌کالا تأثیر دارد.

جدول ۱. مطالعات مرتبط با پژوهش

نویسندگان	عنوان	سال	نتایج
رحیمی	بررسی تأثیر جهت‌گیری کارآفرینانه بر تاب‌آوری زنجیره تامین با نقش میانجی ظرفیت جذب و تعدیل‌گری اقتصاد مقاومتی	۱۴۰۱	نتایج این تحقیق نشان داد که جهت‌گیری کارآفرینانه اثر مثبتی بر تاب‌آوری زنجیره تامین دارد و نکته حائز اهمیت این است که این ارتباط از طریق ظرفیت جذب به وجود می‌آید. همچنین، ظرفیت جذب نیز به طور مستقیم بر تاب‌آوری زنجیره تامین تأثیرگذار است. نتایج همچنین نشان داد که اقتصاد مقاومتی نتوانست ارتباط بین جهت‌گیری کارآفرینانه و تاب‌آوری زنجیره تامین را تعدیل کند.
عزیزیان	تأثیر جهت‌گیری کارآفرینی بر تاب‌آوری زنجیره تامین با نقش میانجی نوآوری (مورد مطالعه: شرکت فولاد سفیددشت شهرکرد)	۱۴۰۱	نتایج نشان می‌دهد که جهت‌گیری کارآفرینانه اثر معنی‌داری بر تاب‌آوری زنجیره تامین دارد، به طور مستقیم با ضریب مسیر ۰/۵۴۱. همچنین، تأثیر جهت‌گیری کارآفرینانه بر تاب‌آوری زنجیره تامین از طریق نوآوری معنی‌دار است.
دیهیم پور و همکاران	تأثیر منبع‌یابی راهبردی بر پایداری زنجیره‌تأمین نظامی‌با رویکرد نوآوری‌باز (مورد مطالعه نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران)	۱۴۰۰	یافته‌ها حاکی از آن است که منبع‌یابی راهبردی بر پایداری زنجیره تامین و نوآوری‌باز تأثیر مثبت و معنا داری دارد و نیز نوآوری‌باز بر پایداری زنجیره تامین تأثیر مثبت و معنا داری دارد.
مسعودی و شاهین	روابط ساختاری بین گرایش به کارآفرینی سبز و نوآوری سبز با نقش میانجی یادگیری زنجیره تامین در شرکت‌های کوچک و متوسط	۱۴۰۰	یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که تمایل به کارآفرینی سبز، یادگیری زنجیره تامین، نوآوری بنیادی سبز و نوآوری تدریجی سبز را به طور مستقیم و معنادار تحت تأثیر قرار می‌دهد. همچنین، اثر یادگیری زنجیره تامین بر نوآوری بنیادی سبز و نوآوری تدریجی سبز به صورت مثبت و معنادار است. به علاوه، نتایج نشان می‌دهد که تمایل به کارآفرینی سبز از طریق متغیر میانجی یادگیری زنجیره تامین بر نوآوری بنیادی سبز و نوآوری تدریجی سبز تأثیرگذار است.
باقری منش و همکاران	نقش میانجی نوآوری سازمانی در تبیین یادگیری سازمانی بر تاب‌آوری زنجیره تامین (مطالعه موردی: یک سازمان دفاعی)	۱۳۹۸	نتایج تحقیق نشان می‌دهد که ارتباط معنی‌داری بین یادگیری سازمانی، نوآوری سازمانی و تاب‌آوری زنجیره تامین وجود دارد که نشان‌دهنده اهمیت استفاده از این مفاهیم در تاب‌آوری زنجیره تامین است. در نهایت، بر اساس نتایج به دست آمده، پیشنهادهای ارائه شده است.
کاظمی و همکاران	عوامل اثرگذار بر نگرش کارآفرینانه ورزشکاران دانش‌آموز (مقطع متوسطه آموزش و پرورش شهر تهران)	۱۳۹۳	نتایج نشان داد نگرش کارآفرینانه ورزشکاران در همه ابعاد و اجزای مورد بررسی، بهتر از سطح متوسط است. همچنین مشخص شد جنسیت، خوداشتغال بودن پدر، شاغل بودن مادر و هنرستانی یا دبیرستانی بودن تأثیر معنا-داری بر سطح نگرش کارآفرینانه ورزشکاران ندارد.

نتایج نشان می‌دهد که فعالیت‌های کارآفرینانه تاب‌آوری زنجیره‌های تامین را در برابر اختلالات ناگهانی تکمیل می‌کنند و مزیت رقابتی را تقویت می‌کنند.	۲۰۲۳	پیوند گرایش کارآفرینانه و انعطاف پذیری زنجیره تامین برای تقویت عملکرد کسب‌وکار: یک تحلیل تجربی	استورم و همکاران ^۱
این مطالعه با بررسی اینکه چگونه نوآوری فناوری های دیجیتال بر تأثیر می‌گذارد، به دیدگاه مبتنی بر منبع (RBV) و یک قابلیت پویا (DC) کمک می‌کند، و از طریق واسطه های متعدد برای توسعه، پشتیبانی تجربی از تعامل و ارائه می‌دهد، که از آن نیز می‌توان دریافت.	۲۰۲۳	نقش ظرفیت جذب، قابلیت دیجیتال، چابکی و انعطاف پذیری در عملکرد نوآوری زنجیره تامین	ابورکیه و همکاران ^۲
این مطالعه نشان داد که گرایش کارآفرینانه به طور مثبت بر انعطاف پذیری زنجیره تامین برای شرکت های کوچک و متوسط تأثیر می‌گذارد و این رابطه کاملاً با ظرفیت جذب و نوآوری واسطه می‌شود.	۲۰۲۱	گرایش کارآفرینی و انعطاف‌پذیری زنجیره تامین شرکت‌های کوچک و متوسط تولیدی در یمن: اثرات میانجی ظرفیت جذب و نوآوری	الحکیمی و همکاران ^۳
نتایج پژوهش حاضر نشان می‌دهد که هم گرایش کارآفرینی و هم ظرفیت جذب تأثیر قابل توجهی بر قابلیت‌های نوآوری فناوری دارند. علاوه بر این، نتایج نشان می‌دهد که ظرفیت جذب نقش واسطه‌ای در پیوند بین گرایش کارآفرینانه و قابلیت‌های نوآوری فناورانه دارد و این نشان‌دهنده توانایی گرایش کارآفرینانه در ارتقای قابلیت‌های نوآوری فناورانه از طریق ظرفیت جذب است.	۲۰۱۸	نقش واسطه ای ظرفیت جذب بر رابطه بین گرایش کارآفرینانه و قابلیت های نوآوری فناورانه	الجنابی ^۴
فرصت‌های ایجاد شده به شرایطی اشاره دارند که در آن‌ها هیچ‌یک از طرفین عرضه و تقاضا به وضوح وجود ندارد و نیاز به ایجاد یکی یا هر دو طرف است. برای ایجاد این فرصت‌ها، اختراعاتی در زمینه‌های بازاریابی، فرانچایز و دیگر حوزه‌ها ضروری است که به ایجاد بازارهای جدید کمک می‌کند. شناسایی اقداماتی که بر ایجاد فرصت‌های کارآفرینانه تأثیر می‌گذارند، می‌تواند به شکل‌گیری و تقویت این فرصت‌ها کمک کند. مقاله به بررسی ایده‌های اساسی و تکامل نظریه‌های ایجاد فرصت پرداخته و ساختار اقدامات مؤثر را با استفاده از روش DEMATLE بررسی می‌کند. نتایج نشان می‌دهد که رهبری، تصمیم‌گیری و اقدامات استراتژیک تأثیر زیادی بر سایر اقدامات کارآفرینانه دارند.	۲۰۱۸	"نظریه‌های ایجاد فرصت و اقدامات کارآفرینانه مؤثر در زمینه ایجاد فرصت"	جمالی و همکاران ^۵

۳. روش‌شناسی

تحقیق حاضر کاربردی است و به ارائه اطلاعات و راهکارهایی می‌پردازد که به مدیران و سیاست‌گذاران در تصمیم‌گیری کمک می‌کند. این تحقیق داده‌ها را به روش پیمایشی و از طریق مطالعه جامعه واقعی جمع‌آوری می‌کند. اطلاعات مورد نیاز از طریق پرسشنامه، مشاهده و مدارک به دست می‌آید و به‌طور کلی، این مطالعه همبستگی-پیمایشی است. برای جمع‌آوری اطلاعات نظری و ادبیات موضوع، از منابع کتابخانه‌ای، مقالات معتبر و منابع اینترنتی استفاده شده است. همچنین، برای آزمون

¹ Storm et al

² Aborkieh et al

³ Al-Hakimi et al

⁴ Al-Janabi

⁵ B. Jamali et al

فرضیه‌ها از پرسشنامه‌های طراحی شده بر اساس متغیرهای تحقیق بهره‌برداری خواهد شد و پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ سنجیده می‌شود.

جدول ۲. سنجش پایایی متغیرهای پرسشنامه‌ها

متغیرها	ضریب آلفای کرونباخ
گرایش کارآفرینانه	0.772
تاب‌آوری زنجیره تامین	0.797
ظرفیت جذب	0.804
توسعه کسب‌وکارهای بین‌المللی	0.740
نوآوری سازمانی	0.759

با توجه به هدف و موضوع پژوهش جامعه آماری، این تحقیق شامل کارکنان شرکت دیجی کالا می‌باشد؛ که تعداد آن‌ها نامحدود است. به دلیل عدم دسترسی به کل جامعه، برای تعیین حجم نمونه از روش کوکران استفاده شد. با توجه به حجم نمونه کارکنان و سطح خطای ۵ درصد در شرکت دیجی کالا، حجم نمونه ۱۶۸ نفر تعیین گردید که پرسشنامه به‌طور غیرتصادفی در دسترس این افراد توزیع خواهد شد. برای آزمون فرضیات، از نرم‌افزار SPSS و رگرسیون خطی استفاده شده و تأثیر متغیرها با نرم‌افزار 3 SMART PLS مدل‌سازی شده است.

۴. یافته‌ها

بررسی مطالعه توصیفی انجام شده گویای آن است که از میان افراد نمونه ۶۶/۱ درصد مرد (به تعداد ۱۱۱ نفر) و ۳۳/۹ درصد زن (به تعداد ۵۷ نفر) بوده و از نظر سنی بیشترین ۴۲/۳ درصد از پاسخ دهندگان که بیشترین مشارکت را داشته‌اند در بازه‌ی سنی بین ۲۰ تا ۲۹ و پاسخ دهندگانی که کمترین مشارکت را داشته‌اند در بازه سنی ۵۰ سال به بالا بودند. علاوه بر این در این تحقیق بیشترین فراوانی مربوط به دارندگان مدرک کارشناسی با ۴۵,۲٪ است، در حالی که کمترین فراوانی مربوط به دارندگان مدرک دیپلم به پایین با تنها ۶,۰٪ است. تقریباً یک سوم شرکت‌کنندگان (۲۹,۲٪) دارای مدرک کارشناسی ارشد هستند، در حالی که ۴,۲٪ از آن‌ها دارای مدرک دکتری هستند. همچنین بررسی آمار توصیفی نیز نشان داد که تمامی متغیرها و ابعاد آنها دارای میانگین بالای (۳) بودند که نشان می‌دهد این متغیرها در نمونه مورد مطالعه از وضعیت نسبتاً مطلوبی برخوردارند.

بررسی نرمال بودن داده‌های تحقیق

برای بررسی نرمال بودن از آزمون کولموگروف/اسمیرنوف استفاده شده است. بر اساس جدول زیر، با توجه به اینکه مقدار P-value از ۰/۰۵ کمتر است، نرمال بودن داده‌های تحقیق پذیرفته نمی‌شود.

جدول ۳. نتایج آزمون کولموگروف/اسمیرنوف

مؤلفه‌ها	آماره آزمون	P-value	نتیجه گیری
گرایش کارآفرینانه	۰/۱۸۵	۰/۰۰۰	غیر نرمال
تاب‌آوری زنجیره تامین	۰/۱۳۳	۰/۰۰۰	غیر نرمال
ظرفیت جذب	۰/۲۰۰	۰/۰۰۰	غیر نرمال
توسعه کسب‌وکارهای بین‌المللی	۰/۱۲۷	۰/۰۰۰	غیر نرمال
نوآوری سازمانی	۰/۱۶۳	۰/۰۰۰	غیر نرمال

با توجه به نتایج جدول ۳ تمامی مقادیر به دست آمده P-value از (۰/۰۵) کمتر است پس تمامی مؤلفه‌های پژوهش غیر نرمال بودن داده‌های تحقیق را نشان می‌دهد. به همین خاطر برای سنجش این متغیرها از روش معادلات ساختاری استفاده می‌کنیم.

جدول ۴. بارهای عاملی بین متغیرهای مکنون و آشکار در مدل بیرونی انعکاسی اولیه

متغیرها	شاخص ها	مقادیر
گرایش کارآفرینانه	AQ1	0.625
	AQ2	0.699
	AQ3	0.709
	AQ4	0.507
	AQ5	0.588
تاب‌آوری زنجیره تامین	BQ1	0.721
	BQ2	0.539
	BQ3	0.777
	BQ4	0.727
	BQ5	0.623
ظرفیت جذب	CQ1	0.438
	CQ2	0.704
	CQ3	0.734
	CQ4	0.817
	CQ5	0.719
توسعه کسب‌وکارهای بین‌المللی	DQ1	0.554
	DQ2	0.851
	DQ3	0.796
	DQ4	0.768
	DQ5	0.631
نوآوری سازمانی	EQ1	0.204
	EQ2	0.763
	EQ3	0.738
	EQ4	0.659
	EQ5	0.282

جدول ۴ نشان می‌دهد که شاخص AQ2 از متغیر گرایش کارآفرینانه نزدیک به بازه ۰/۷ قرار دارد، بنابراین موقتا علی‌رغم کمتر بودن از نقطه برش ۰/۷ در مدل باقی می‌ماند تا آزمون‌های پایایی و روایی مورد ارزیابی قرار گیرند. اما سه شاخص AQ5، AQ4، AQ1 باید از متغیر گرایش کارآفرینانه BQ5، BQ2 از متغیر تاب‌آوری زنجیره تامین، CQ1 از متغیر ظرفیت جذب، DQ1 و DQ5 از متغیر توسعه کسب‌وکارهای بین‌المللی و EQ1، EQ4، EQ5 از متغیر نوآوری سازمانی حذف گردند زیرا با دیگر متغیرهای آشکار (شاخص‌ها) تجانس و هم‌بعد نیستند و در حقیقت ویژگی انعکاسی سوالات این متغیرها را مختل نموده‌اند. بنابراین مدل باید اصلاح و این شاخص‌ها از مدل بیرونی انعکاسی پژوهش حذف گردند.

پایایی مدل اندازه‌گیری

به منظور بررسی پایایی از آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی استفاده شده است که نتایج در جدول زیر آمده است. بالاتر شدن ضریب آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی از ۰/۷ در مورد متغیرهای اصلی پژوهش تایید‌کننده‌ی متغیرهای پژوهش است.

جدول ۵. محاسبه آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی

پایایی ترکیبی	آلفای کرونباخ	متغیرهای پژوهش
0.831	95۷0.	گرایش کارآفرینانه
0.817	62۷0.	تاب‌آوری زنجیره تامین
0.864	0.793	ظرفیت جذب
0.891	0.813	توسعه کسب‌وکارهای بین‌المللی
0.779	0.619	نوآوری سازمانی

در جدول ۵ پایایی یعنی مورد اطمینان بودن متغیرهای در نظر گرفته شده تعیین می‌شود با توجه به نتایج حاصله از جدول مقادیر به دست آمده ضریب آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی از ۰/۷ بیشتر است نتیجه می‌گیریم متغیرهای در نظر گرفته شده از پایایی برخوردار هستند و می‌توانند متغیرهای اصلی پژوهش و تایید‌کننده‌ی درستی برای یافته‌ها باشند.

روایی همگرا

روایی همگرا دومین معیاری است که برای برازش مدل‌های اندازه‌گیری در روش حداقل مربعات جزئی به کار برده می‌شود. برای تعیین روایی همگرا از شاخص میانگین واریانس استخراج شده^۱ استفاده می‌شود. حداقل میزان قابل قبول برای میانگین واریانس استخراج شده برابر با ۰/۴ می‌باشد (چین، ۱۹۹۸). مقادیر مربوط به میانگین واریانس استخراج شده هر سازه در جدول زیر آمده است. همانطور که در جدول می‌بینید میانگین واریانس استخراج شده برای هر سازه از ۰/۴ بالاتر می‌باشد که این موضوع روایی همگرای مناسب مدل را تایید می‌کند.

جدول ۶. محاسبه روایی همگرای سازه‌های تحقیق

متغیرهای پژوهش	(ave) میانگین واریانس استخراج شده
گرایش کارآفرینانه	0.711
تاب‌آوری زنجیره تامین	0.598
ظرفیت جذب	0.613
توسعه کسب‌وکارهای بین‌المللی	0.732
نوآوری سازمانی	0.542
میانگین	0.711

با توجه به جدول ۶ برای تعیین روایی همگرا متغیرها میانگین واریانس استخراج شده و با توجه به مقادیر به دست آمده جدول تمامی مقادیر از (۰/۴) بیشتر است پس نتیجه می‌گیریم تمامی متغیرها از روایی همگرا برخوردار هستند.

روایی واگرا

روایی واگرا، سومین معیار سنجش برازش مدل‌های اندازه‌گیری در روش حداقل مربعات جزئی است. برای سنجش روایی واگرا از شاخص میانگین واریانس استخراج شده (فورنل لارکر) استفاده می‌شود. بر این اساس میانگین واریانس استخراج شده باید از واریانس بین آن سازه یا متغیر مکنون با سایر سازه‌ها یا متغیرهای مکنون بزرگتر باشد.

جدول ۷. محاسبه روایی واگرایی سازه‌های تحقیق (فورنل لارکر)

متغیرها	گرایش کارآفرینانه	تاب‌آوری زنجیره تامین	ظرفیت جذب	توسعه کسب‌وکارهای بین‌المللی	نوآوری سازمانی
گرایش کارآفرینانه	0.843				
تاب‌آوری زنجیره تامین	0.319	0.773			
ظرفیت جذب	0.196	0.318	0.783		
توسعه کسب‌وکارهای بین‌المللی	0.406	0.471	0.421	0.856	
نوآوری سازمانی	0.627	0.467	0.403	0.615	0.736

با توجه به جدول ۷، کلیه اعداد موجود، مقادیر جذر میانگین واریانس استخراج شده (AVE)، می‌باشند. شرط وجود روایی واگرا این است که مقادیر بر روی قطر اصلی، بزرگتر از مقادیر موجود در سطر و ستون خود باشند. چنانچه در جدول بالا مشاهده می‌گردد، اعداد پررنگ که در روی قطر اصلی جدول قرار داده شده اند جذر میانگین واریانس استخراج شده می‌باشند. بررسی هر یک از این ارزش‌ها برای هر سازه در مقایسه با همبستگی بین سازه‌ی مذکور با سایر سازه‌ها نشان می‌دهد که جذر میانگین

¹ Average Variance Extracted (AVE)

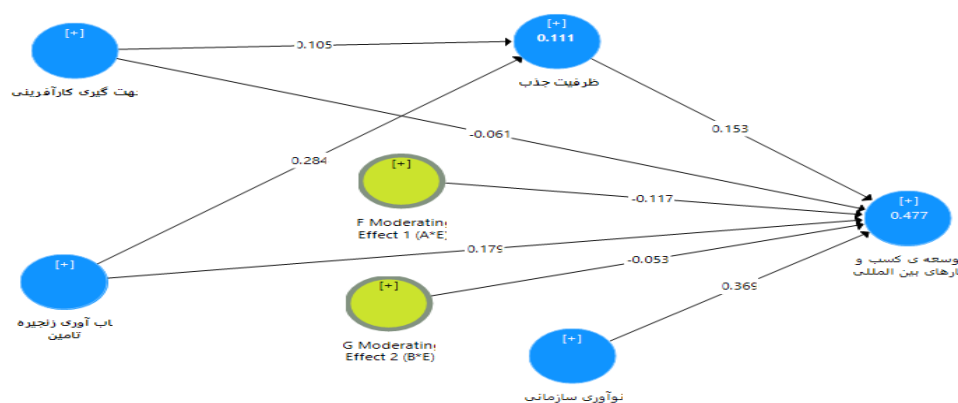
واریانس استخراج شده برای تمامی سازه ها بالاتر از همبستگی بین سازه مربوطه با سایر سازه های تحقیق می باشد. بنابراین می توان بیان نمود که تمامی سازه های تحقیق، از این نظر (روایی واگرا) دارای اعتبار می باشند.

ارزیابی مدل ساختاری

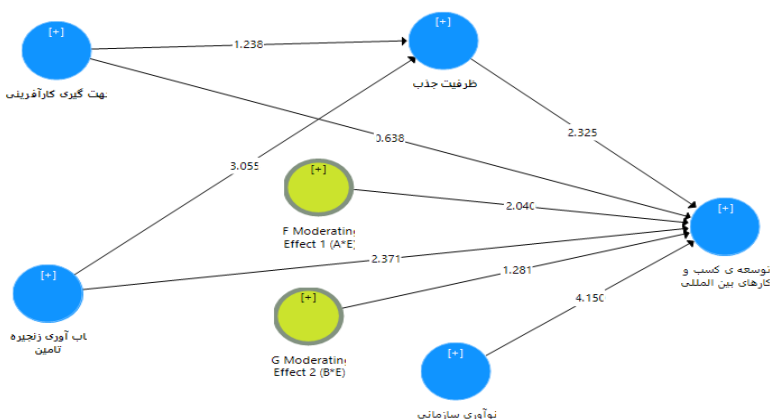
برای بررسی برازش مدل ساختاری از دو روش مشخص کردن ضرایب معناداری T و روش R^2 استفاده می شود.

ضرایب معناداری T

ابتدایی ترین معیار برای سنجش رابطه ی بین سازه ها در مدل بخش ساختاری اعداد معناداری T می باشد. در صورتی که مقدار این اعداد در سطح اطمینان ۹۵٪، از ۱/۹۶ بیشتر شود، نشان از صحت رابطه ی بین سازه ها است. شکل زیر ضرایب معناداری در رابطه میان سازه های پژوهش را نشان می دهد.

شکل ۱. ضرایب معناداری T برای سنجش برازش ساختاری مدل نهایی

شکل ۲. ضرایب معناداری T برای ارتباط مستقیم سازه های گرایش کارآفرینانه و عملکرد

آزمون معناداری و شدت و جهت فرضیات

پژوهشگر در این آزمون براساس فرضیه های که در طرح تحقیق بیان کرده و نیز ادبیات نظری جانبی استخراج نمود توسط سنجش حداقل مربعات جزیی قرار می گیرد. همچنین باید این نکته را در نظر گرفت که در صورت تایید فرضیه های عنوان شده، شدت تاثیر متغیرهای مکنون و نیز جهت این نوع اثرات چگونه تفسیر می گردد.

جدول ۸. آزمون معناداری و شدت و جهت فرضیات استقرار شایستگی های کانونی مدیریت دانشجویان دوره دکتری

نتیجه	P value	T value	B	فرضیه
رد	0.216	1.238	0.105	H1
رد	0.524	0.638	0.284	H2
تایید	0.002	3.055	-0.061	H3
تایید	0.018	2.371	0.179	H4
تایید	0.020	2.325	0.153	H5
تایید	0.000	4.150	0.369	H6
تایید	0.042	2.040	-0.117	H7
رد	0.201	1.281	-0.053	H8

با توجه به جدول (۹) به جز فرضیه های اول، دوم و فرضیه هشتم که سطح معناداری شان بالای 0/5 بدست آمده است، بقیه فرضیه ها (H7,H6,H5,H4,H3) مقدارشان از سطح اطمینان ۹۵٪، T value بیشتر از بازه‌ی ۱/۹۶ و همچنین سطح معناداری کمتر از ۰,۵ می‌باشد و مورد تایید قرار گرفته اند.

معیار R²

معیار R² دومین معیار برای بررسی برازش مدل ساختاری پژوهش است. R² نشان از تاثیری دارد که یک متغیر برون زا بر یک متغیر درون زا می‌گذارد. هرچه مقدار R² مربوط به سازه های درونزای یک مدل بیشتر باشد، نشان از برازش بهتر مدل است. چین (۱۹۹۸) سه مقدار ۰/۱۹، ۰/۳۳ و ۰/۶۷ را به‌عنوان ملاک برای مقادیر ضعیف، متوسط و قوی معرفی می‌کند. مقادیر R² در جدول ۴-۷ آمده است. مقدار R² برای سازه های درونزای تحقیق در جدول (۵) حاکی از قوی بودن این معیار و برازش قوی مدل تحقیق می‌باشد.

ارزیابی برازش مدل کلی

مطابق با نظر تننهاوس^۱ و همکاران (۲۰۰۵) برای محاسبه ی شاخص تناسب مدل^۲ در مدل حداقل مربعات جزیی می‌توان از فرمول زیر بهره گرفت:

$$GOF = \sqrt{\text{communality} \times R^2}$$

در مدل حداقل مربعات جزیی که مبتنی بر واریانس می‌باشد، ریشه ی دوم حاصلضرب میانگین شاخص تجمعی در میانگین R² به‌عنوان شاخص نیکویی برازش کلی مدل به کار می‌رود. بنابراین، جهت تحلیل برازش مدل پژوهش از شاخص مذکور استفاده می‌گردد. محاسبات انجام شده برای انجام این آزمون به دو شاخص میانگین شاخص تجمعی و میانگین R² نیاز دارد که در جدول ۹ آمده است:

جدول ۹. محاسبه مقادیر R² و شاخص تجمعی برای سازه های پژوهش

شاخص تجمعی	R ² مقدار	متغیرهای پژوهش
0.100	0.111	ظرفیت جذب
0.457	0.477	توسعه کسب‌وکارهای بین‌المللی
۰/۲۷۸	۰,۲۹۴	میانگین

وتزلز^۳ و همکاران (۲۰۰۹) سه مقدار ۰/۰۱، ۰/۲۵ و ۰/۳۶ را به‌عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای شاخص تناسب مدل معرفی نموده اند. با توجه به مجذور میانگین مقادیر R² و شاخص تجمعی (۰/۲۷) این مقدار برای شاخص تناسب مدل نشان از برازش متوسط مدل پژوهش حاضر دارد.

¹ Tenenhaus

² Goodness of Fit

³ Wetzels

$$\sqrt{0/4360,294 * 0.651} =$$

با توجه به مقدار به دست آمده ۰,۴۳۶ شاخص برازش مدل کلی تحقیق حاضر در سطح قوی می باشد.

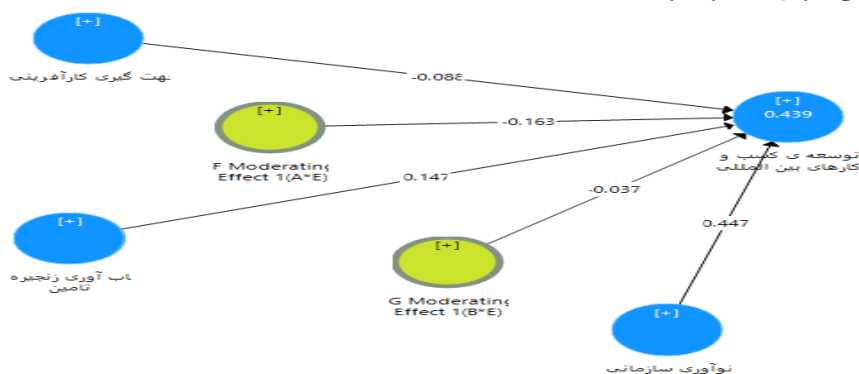
تحلیل میانجی متغیر ظرفیت جذب:

میانجیگری زمانی اتفاق می افتد که یک سازه میانجی بین دو سازه دیگر که مستقیماً مرتبط هستند دخالت کند. به طور دقیق تر، تغییر در ساختار برون زا منجر به تغییر ساختار میانجی می شود که به نوبه خود ساختار درون زا را تغییر می دهد. تجزیه و تحلیل قدرت روابط سازه میانجی با سازه های دیگر، محققان را قادر می سازد تا مکانیسم هایی را که زمینه ساز رابطه علت و معلولی بین یک سازه برون زا و یک سازه درون زا هستند، اثبات کنند. در ساده ترین شکل، تجزیه و تحلیل تنها یک سازه میانجی را در نظر می گیرد، اما مدل مسیر می تواند چندین سازه میانجی را نیز شامل شود.

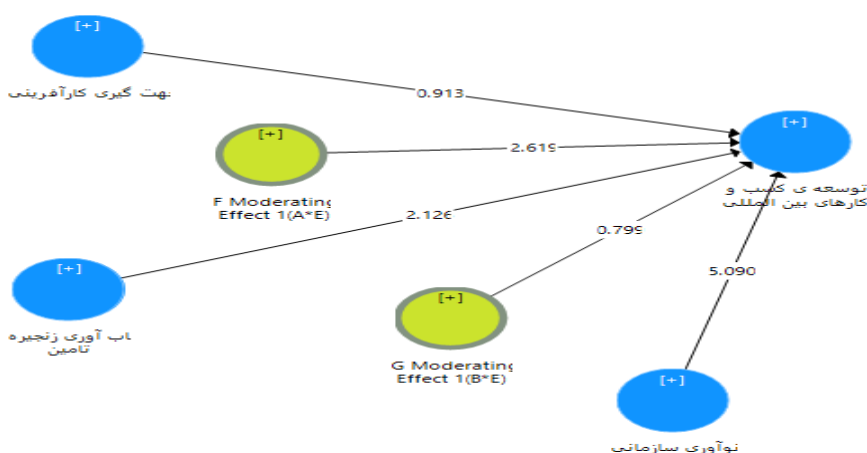
بررسی میانجی گری متغیرها:

روش بوت استرپینگ Sobel با استفاده از نمونه گیری خودکار یکی از بهترین روش ها برای تحلیل میانجی محسوب می شود زیرا توسط نرم افزارهای مختلف مدل سازی معادلات ساختاری مانند r و SmartPLS استفاده می شود. البته روش بوت استرپینگ هیچ فرض پیش فرضی در مورد شکل توزیع متغیر و نرمال بودن آن ندارد و برای نمونه های کوچک می توان با اطمینان بیشتری از آن استفاده کرد. البته باید توجه داشت که مسیر مستقیم و اثر آن زمانی که هیچ متغیر واسطه ای در مدل وجود نداشته باشد باید از نظر آماری معنی دار باشد (ژائو و همکاران، ۲۰۱۰).

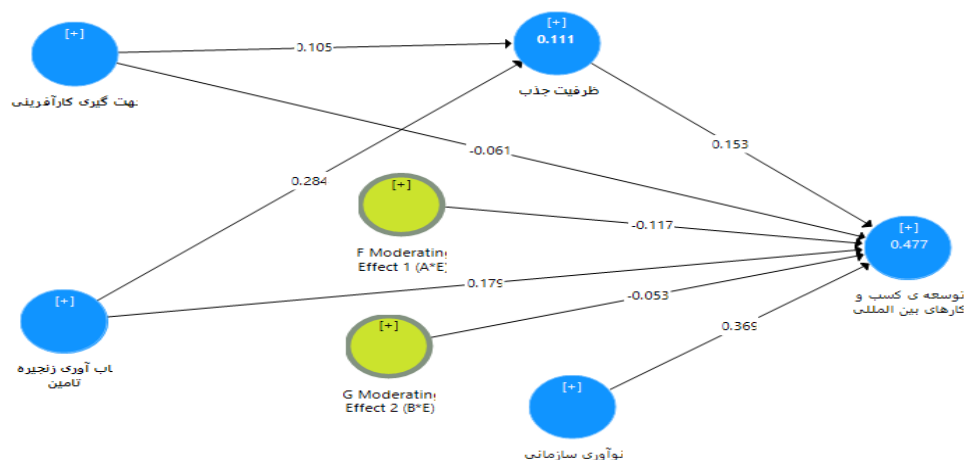
بررسی میانجی گری متغیر ظرفیت جذب:

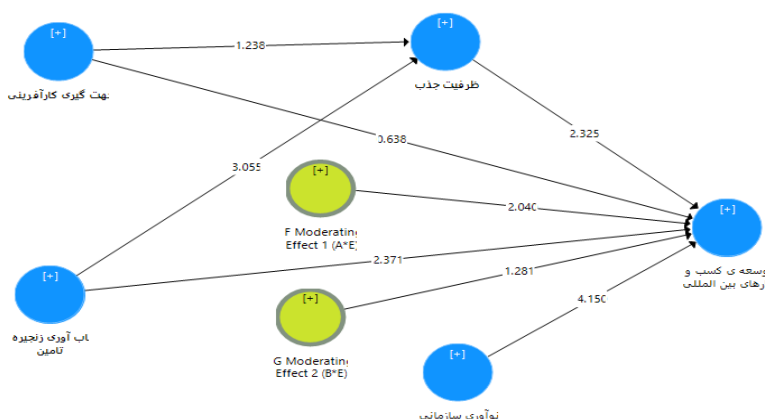
شکل ۳. مدل درونی بدون حضور متغیر میانجی ظرفیت جذب در حالت تخمین معناداری ضرایب

شکل ۴. مدل درونی بدون حضور متغیر میانجی ظرفیت جذب در حالت تخمین معناداری ضرایب

شکل ۵. مدل درونی یا حضور متغیر میانجی ظرفیت جذب در حالت تخمین ضرایب استاندارد

شکل ۶. مدل درونی یا بحضور متغیر میانجی ظرفیت جذب در حالت تخمین معناداری ضرایب

- نتایج معناداری مسیرهای مستقیم نشان داد که تحلیل میانجی اول (مثلث اول) به دلیل عدم معناداری مسیر مستقیم و مطابقت با الگوریتم نشان می‌دهد که ظرفیت جذب برای دو متغیر گرایش کارآفرینانه و توسعه‌ی کسب‌وکارهای بین‌المللی اثر میانجی ندارد.

نتایج معناداری مسیرهای مستقیم نشان داد که تحلیل میانجی دوم (مثلث دوم) به دلیل معناداری مسیر مستقیم و مطابقت با الگوریتم نشان می‌دهد که ظرفیت جذب برای دو متغیر تاب‌آوری زنجیره تامین و توسعه‌ی کسب‌وکارهای بین‌المللی اثر میانجی دارد.

۵. بحث و نتیجه‌گیری

گرایش کارآفرینانه عنصری مهم در سازمان‌های موفق به شمار آمده است و مورد توجه قرار گرفته است همبستگی بین گرایش کارآفرینانه‌ی سازمان و عملکرد آن به‌طور گسترده هم از نظر مفهومی و هم از نظر تجربی بحث شده است اما نتایج مطالعات تجربی چندان باهم دیگر همخوانی ندارند. دس و همکاران (۱۹۹۹) بیان می‌کنند برای اینکه سازمان‌ها در بازار رقابتی عمل نمایند باید از گرایش کارآفرینانه پیروی نمایند تا باعث بالا رفتن عملکرد خود شوند، سازمان‌هایی که تمایل بیشتری به نوآوری دارند و به گرایش کارآفرینانه توجه می‌کنند معمولاً دارای عملکرد سازمانی بالاتری می‌باشند. این عملکرد نیاز به تاب‌آوری در زنجیره تامین دارد، تاب‌آوری، توانایی زنجیره تامین برای غلبه بر حوادث غیرقابل پیش‌بینی است. هدف از ایجاد تاب‌آوری در زنجیره تامین، جلوگیری از حرکت زنجیره به سمت شرایط نامطلوب است. نقش تعدیل‌گری متغیر نوآوری سازمانی نیز در فرآیندهای سازمانی به‌ویژه در بهبود عملکرد و افزایش رقابت‌پذیری بسیار حیاتی است. نوآوری سازمانی می‌تواند به‌عنوان یک عامل تسهیل‌کننده در

ارتباطات و همکاری های داخلی عمل کند و به بهبود فرآیندها و محصولات کمک کند. این متغیر می تواند تأثیرات مثبت بر روی سایر متغیرها مانند تاب آوری زنجیره تأمین، کارآفرینی و رضایت مشتری داشته باشد. به علاوه، نوآوری سازمانی می تواند به شناسایی فرصت های جدید و کاهش ریسک ها در محیط های متغیر کمک کند. به طور کلی، نوآوری سازمانی به عنوان یک عنصر کلیدی در ایجاد و حفظ مزیت رقابتی در سازمان ها عمل می کند و می تواند به عنوان یک متغیر تعدیل گر در روابط بین دیگر متغیرهای سازمانی مؤثر باشد. در خصوص نقش تعدیل گری نوآوری سازمانی نشان می دهد که این متغیر می تواند به عنوان یک تسهیل کننده در فرآیندهای تصمیم گیری و اجرای استراتژی ها عمل کند. به ویژه در شرایط بحرانی، نوآوری سازمانی می تواند به سازمان ها کمک کند تا به سرعت به تغییرات بازار واکنش نشان دهند و از فرصت های جدید بهره برداری کنند. همچنین، ایجاد یک فرهنگ نوآورانه در سازمان می تواند به افزایش انگیزه و خلاقیت کارکنان منجر شود و در نهایت به بهبود عملکرد کلی سازمان کمک کند. به این ترتیب، نوآوری سازمانی نه تنها به عنوان یک عامل مستقل، بلکه به عنوان یک متغیر تعدیل گر در روابط پیچیده بین متغیرهای دیگر نیز اهمیت دارد و می تواند تأثیرات مثبت و منفی آن ها را تحت تأثیر قرار دهد.

هدف از مطالعه این پژوهش بررسی و تبیین تاثیر گرایش کارآفرینانه و تاب آوری زنجیره تأمین بر کسب و کارهای بین المللی. نقش میانجی ظرفیت جذب و نوآوری در شرکت دیجی کالا می باشد. نتایج نشان می دهد بین گرایش کارآفرینانه با ظرفیت جذب، تاب آوری زنجیره تأمین و ظرفیت جذب و تعدیلگری نوآوری سازمانی بر رابطه بین تاب آوری سازمانی با توسعه کسب و کارهای بین المللی تاثیر مثبت و معناداری وجود ندارد. ولی بین فرضیه های گرایش کارآفرینانه بر توسعه کسب و کارهای بین المللی، تاب آوری زنجیره تأمین بر توسعه کسب و کارهای بین المللی، ظرفیت جذب کارکنان بر توسعه کسب و کارهای بین المللی، نوآوری سازمانی بر توسعه کسب و کارهای بین المللی و نوآوری سازمانی به عنوان تعدیلگر در رابطه بین گرایش کارآفرینانه و توسعه کسب و کارهای بین المللی در شرکت دیجی کالا تاثیر مثبت و معناداری وجود دارد. نتایج فرضیات حاضر با نتایج مطالعات تجربی و همکاران (۱۴۰۱)، عزیزیان (۱۴۰۱)، دهیم پور و همکاران (۱۴۰۰)، مسعودی و شاهین (۱۴۰۰)، باقری منش و همکاران (۱۳۹۸)، استورم و همکاران (۲۰۲۳)، ابورکیه و همکاران (۲۰۲۳)، الحکیمی و همکاران (۲۰۲۱)، الجنابی (۲۰۱۸) همسو و هم راستا می باشند.

محدودیت های تحقیق:

- نبود بانک اطلاعاتی جامع از اطلاعات دانشجویان در ایران از جمله محدودیت های اصلی در این تحقیق می باشد که انجام فرایند تحقیق را با دشواری همراه نمود.
- نبود انگیزه میان پاسخ دهندگان برای پر کردن پرسشنامه این تحقیق نیز از جمله محدودیت های اصلی تحقیق حاضر بود.
- با توجه به این که جامعه آماری پژوهش فقط افراد دانشگاهی هستند که در زمینه ی خاص و تحت شرایط اجتماعی خاص حاکم بر جامعه فعالیت می کنند، لذا در تعمیم یافته های این پژوهش به سایر سازمان ها و مؤسسات باید احتیاط کرد. علاوه بر این، محدودیت تعداد جامعه ی آماری و به تبع آن، پایین بودن حجم نمونه تحقیق نیز تعمیم نتایج را با احتیاط همراه می کند.

پیشنهادات منتج از تحقیق حاضر:

۱. مدیران باید برنامه های آموزشی مستمری برای کارکنان خود طراحی کنند که به تقویت مهارت های کارآفرینی و نوآوری بپردازد. این برنامه ها می توانند شامل کارگاه های عملی، سمینارها و فرصت های شبکه سازی باشند که به کارکنان کمک می کند تا ایده های جدید را به واقعیت تبدیل کنند.
۲. مدیران باید استراتژی های واضح و مشخصی برای ورود به بازارهای بین المللی تدوین کنند. این استراتژی ها باید شامل تحلیل بازار، شناسایی رقبای محلی و بررسی فرهنگ های مختلف باشد تا به درک بهتری از نیازهای مشتریان دست یابند.
۳. مدیران باید بر روی تقویت زنجیره تأمین خود تمرکز کنند تا از نوسانات بازار و بحران ها جلوگیری کنند. این شامل استفاده از فناوری های نوین برای پیش بینی تقاضا و مدیریت موجودی ها به شکل بهینه است که می تواند به کاهش هزینه ها و افزایش رضایت مشتریان کمک کند.
۴. ایجاد محیط کاری جذاب و انگیزشی برای جذب و نگهداری استعداد های کلیدی بسیار مهم است. مدیران باید به ارائه مزایای رقابتی، فرصت های پیشرفت شغلی و برنامه های رفاهی توجه داشته باشند تا بتوانند بهترین ها را در سازمان خود نگه دارند.

5. مدیران باید فرهنگی را در سازمان خود ایجاد کنند که نوآوری را تشویق کند. این شامل پاداش دادن به ایده‌های خلاقانه و ایجاد فضایی برای آزمایش و یادگیری از شکست‌ها است. همچنین، ایجاد تیم‌های چندرشته‌ای می‌تواند به تسریع فرآیند نوآوری کمک کند.
6. مدیران باید به بهره‌برداری از فناوری‌های نوین مانند داده‌کاوی و هوش مصنوعی برای تحلیل داده‌ها و بهبود فرآیندها توجه کنند. این فناوری‌ها می‌توانند به شناسایی فرصت‌های جدید و بهینه‌سازی عملکرد زنجیره تامین کمک کنند.
7. مدیران باید بر روی توسعه روابط قوی با شرکای بین‌المللی تمرکز کنند. این شامل همکاری با تأمین‌کنندگان، توزیع‌کنندگان و نهادهای محلی برای ایجاد شبکه‌ای از همکاری‌های متقابل است که می‌تواند به گسترش کسب‌وکار کمک کند.
8. مدیران باید به طور مداوم بازارهای هدف را تحلیل کنند و به تغییرات در رفتار مصرف‌کنندگان و روندهای بازار پاسخ دهند. این تحلیل‌ها می‌تواند به شناسایی فرصت‌های جدید و بهبود استراتژی‌های بازاریابی کمک کند.
- این پیشنهادها می‌توانند به مدیران دیجی کالا و سایر کسب‌وکارهای بین‌المللی کمک کنند تا در محیط‌های رقابتی و پویا موفق‌تر عمل کنند.

منابع فارسی

- باقری منش، محمد، کاویانی، حسن، حشمتی راد، مهدی، و حبیبی، حسنعلی. (۱۳۹۸). نقش میانجی نوآوری سازمانی در تبیین یادگیری سازمانی بر تاب‌آوری زنجیره تامین. اندیشه‌های آما، ۱۸ (۶۹)، ۱-۲۵.
- دیهیم پور، مهدی، دولتی، حسن، & سلیمانی، احسان. (۱۴۰۰). تأثیر منبع‌یابی راهبردی بر پایداری زنجیره‌تأمین نظامی با رویکرد نوآوری‌باز (مورد مطالعه نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران). (مطالعات علوم مدیریت دریایی)، (2) 2، 67-93. doi: 10.22034/mmr.2021.286621.1035
- رحیمی کلور، حسین. (۱۴۰۱). بررسی تأثیر جهت‌گیری کارآفرینانه بر تاب‌آوری زنجیره‌تأمین با نقش میانجی ظرفیت جذب و تعدیل‌گری اقتصاد مقاومتی. اندیشه‌های آما، ۲۱ (۸۲)، ۵۹-۸۰.
- سلطان زاده، ثمینه، رضوانی، مهران، مبینی دهکردی، علی و عبدلی محمدآبادی، طیبه. (۱۳۹۹). الگوی بین‌المللی‌سازی پایدار در صنایع تکنولوژی محور دارویی ایران: تبیین اقدامات صورت گرفته و ارائه مدل مطلوب. بهبود مدیریت، (3) 14، 23-45. doi: 10.22034/jmi.2020.115315
- عبدلی محمدآبادی، طیبه، احمدپور داریانی، محمود، یدلهی فارسی، جهانگیر و سخدری، کمال. (۱۳۹۹). تبیین و تحلیل جهت‌گیری‌های استراتژیک در توسعه قابلیت‌های پویا در کسب‌وکارهای نوپا (مورد مطالعه: کسب‌وکارهای حوزه فناوری اطلاعات). (نشریه علمی راهبردهای بازرگانی)، (16) 17، 46-29. doi: 10.22070/cs.2021.14083.1071
- عزیزیان دهکردی، ه. (۱۴۰۱). تأثیر جهت‌گیری کارآفرینی بر تاب‌آوری زنجیره‌تأمین با نقش میانجی نوآوری (مورد مطالعه: شرکت فولاد سفیددشت). نشریه علمی رویکردهای پژوهشی نوین مدیریت و حسابداری، ۶ (۲۳)، ۲۹۴-۳۰۳.
- کاظمی، محمد، میرزائی، فهیمه، و زیویار، فرزاد. (۱۳۹۳). عوامل اثرگذار بر نگرش کارآفرینانه ورزشکاران دانش‌آموز (مقطع متوسطه آموزش و پرورش شهر تهران). مطالعات مدیریت ورزشی، ۶ (۲۵)، ۱۴۵-۱۵۸.
- مسعودی، احسان؛ شاهین، آرش. (۱۴۰۰). روابط ساختاری بین گرایش به کارآفرینی سبز و نوآوری سبز با نقش میانجی یادگیری زنجیره‌تأمین در شرکت‌های کوچک و متوسط. فصلنامه علمی پژوهشی توسعه کارآفرینی، ۱۴ (۳)، ۵۲۱-۵۳۹. doi: 10.22034/jed.10.22059.2021.316511.653554

منابع انگلیسی:

- Abdoli Mohamadabadi, T., Ahmadpour Daryani, M., Karimi, A., & Amiri Sardari, Z. (2024). A Conceptual Model for Antecedents of Dynamic Capability Development in New Ventures (Case Study: IT Business). *Interdisciplinary Journal of Management Studies (Formerly known as Iranian Journal of Management Studies)*, 17 (2), 625-638. doi: 10.22059/ijms.2023.348938.675388
- Abdussalam, M., & Menezes, K. (2021). On the question of collective liability in innovation and creativity networks deploying blockchains—A discussion concerning joint liability for the unauthorised application of proprietary information. *Law, Innovation and Technology*, 13 (1), 167–193. <https://doi.org/10.1080/17579961.2021.1898313>
- Abraham, T. W., & Fonta, W. M. (2018). Climate change and financing adaptation by farmers in northern Nigeria. *Financial Innovation*, 4 (1). <https://doi.org/10.1186/s40854-018-0094-0>
- Ada, N., Ethirajan, M., Kumar, A., Vimal, K. E. K., Nadeem, S. P., Kazancoglu, Y., & Kandasamy, J. (2021). Blockchain technology for enhancing traceability and efficiency in automobile supply chain—A case study. *Sustainability (Switzerland)*, 13 (24). <https://doi.org/10.3390/su132413667>
- Adel, H. M., & Younis, R. A. A. (2021). Interplay among blockchain technology adoption strategy, e-supply chain management diffusion, entrepreneurial orientation and human resources information system \ldots. *International Journal of Emerging Markets*. <https://doi.org/10.1108/IJOEM-02-2021-0165>
- Alam, S. S., Md Salleh, M. F., Masukujjaman, M., Al-Shaikh, M. E., Makmor, N., & Makhbul, Z. K. M. (2022). Relationship between Entrepreneurial Orientation and Business Performance among Malay-Owned SMEs in Malaysia: A PLS Analysis. *Sustainability*, 14 (10), 6308. doi: 10.3390/su14106308.
- Alateeg, S., & Alhammadi, A. (2024). The Impact of Organizational Culture on Organizational Innovation with mediation role of Strategic Leadership in Saudi Arabia. *Journal of Statistics Applications & Probability*, 13 (2), 843-858.
- Alawamleh, M., Al-Twal, A., Lahlouh, L., & Jame, R. O. (2023). Interpretive structural modelling of organizational innovation factors: An emerging market perspective. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, 9 (2), 100067. doi: 10.1016/j.joitmc.2023.100067.
- Alazab, M. (2020). Blockchain technology in supply chain management: An empirical study of the factors affecting user adoption / acceptance. *Cluster Computing*, 4 (2019). <https://doi.org/10.1007/s10586-020-03200-4>
- Alazab, M., Alhyari, S., Awajan, A., & Abdallah, A. B. (2021). Blockchain technology in supply chain management: An empirical study of the factors affecting user adoption/acceptance. *Cluster Computing*, 24 (1), 83–101. <https://doi.org/10.1007/s10586-020-03200-4>
- Al-Eisawi, D., Serrano, A., & Koulouri, T. (2021). The effect of organisational absorptive capacity on business intelligence systems efficiency and organisational efficiency. *Industrial Management and Data Systems*, 121 (2), 519–544. <https://doi.org/10.1108/IMDS-02-2020-0120>
- Al-Hakimi, M. A., & Borade, D. B. (2020). The impact of entrepreneurial orientation on the supply chain resilience. *Cogent Business & Management*, 7 (1), 1847990.
- Al-Hakimi, M. A., Saleh, M. H., & Borade, D. B. (2021). Entrepreneurial orientation and supply chain resilience of manufacturing SMEs in Yemen: the mediating effects of absorptive capacity and innovation. *Heliyon*, 7 (10), e08145. doi: 10.1016/j.heliyon.2021.e08145

- Aljanabi, A. R. A. (2017). The mediating role of absorptive capacity on the relationship between entrepreneurial orientation and technological innovation capabilities. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, 24 (4), 818–841. doi: 10.1108/IJEBR-07-2017-0233
- Almusawi, H. A., Durugbo, C. M., & Bugawa, A. M. (2021). Innovation in physical education: Teachers' perspectives on readiness for wearable technology integration. *Computers and Education*, 167. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2021.104185>
- Al-Talib, M., Melhem, W., Anosike, A., Garza-Reyes, J. A., Nadeem, S., & Bandrana, A. (2020). Achieving resilience in the supply chain by applying IoT technology. *Procedia CIRP*, 91. doi: 10.1016/j.procir.2020.02.231.
- Al-Zaqeba, M. A. A., Jarah, B. A. F., Ineizeh, N. I., Almatarneh, Z., & Jarrah, M. A. A. (2022). The effect of management accounting and blockchain technology characteristics on supply chains efficiency. *Uncertain Supply Chain Management*, 10 (3), 973–982. <https://doi.org/10.5267/j.uscm.2022.2.016>
- Arabeche, Z., Soudani, A., Brahmi, M., Aldieri, L., Vinci, C. P., & Abdelli, M. E. A. (2022). Entrepreneurial Orientation, Organizational Culture and Business Performance in SMEs: Evidence from Emerging Economy. *Sustainability*, 14 (9), 5160. doi: 10.3390/su14095160.
- Aslam, J., Saleem, A., Khan, N. T., & Kim, Y. B. (2021). Factors influencing blockchain adoption in supply chain management practices: A study based on the oil industry. *Journal of Innovation and Knowledge*, 6 (2), 124–134. <https://doi.org/10.1016/j.jik.2021.01.002>
- Barrett, G., Dooley, L., & Bogue, J. (2021). Open innovation within high-tech SMEs: A study of the entrepreneurial founder's influence on open innovation practices. *Technovation*, 103, 102232. <https://doi.org/10.1016/j.technovation.2021.102232>
- Belhadi, A., Kamble, S., Subramanian, N., Singh, R. K., & Venkatesh, M. (2024). Digital capabilities to manage agri-food supply chain uncertainties and build supply chain resilience during compounding geopolitical disruptions. *International Journal of Operations & Production Management*.
- Clark, D. R., Pidduck, R. J., Lumpkin, G. T., & Covin, J. G. (2024). Is it okay to study entrepreneurial orientation (EO) at the individual level? Yes!. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 48 (1), 349-391.
- Cuevas-Vargas, H., Aguirre, J., & Parga-Montoya, N. (2022). Impact of ICT adoption on absorptive capacity and open innovation for greater firm performance. The mediating role of ACAP. *Journal of Business Research*, 140, 11–24. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.11.058>
- Cuevas-Vargas, H., Parga-Montoya, N., Lozano-García, J. J., & Huerta-Mascotte, E. (2023). Determinants of openness activities in innovation: The mediating effect of absorptive capacity. *J. Innovation Knowl.*, 8 (4). doi: 10.1016/j.jik.2023.100432
- Fait, M., Palladino, R., Mennini, F. S., Graziano, D., & Manzo, M. (2024). Enhancing knowledge brokerage drivers for dynamic capabilities: the effects on sustainable supply chain ecosystem. *Journal of Knowledge Management*, 28 (2), 355-380.

- Ferreira, J., Coelho, A., & Moutinho, L. (2020). Dynamic capabilities, creativity and innovation capability and their impact on competitive advantage and firm performance: The moderating role of entrepreneurial orientation. *Technovation*, 92-93, 102061. doi: 10.1016/j.technovation.2018.11.004.
- Gomes, G., Seman, L. O., Berndt, A. C., & Bogoni, N. (2021). The role of entrepreneurial orientation, organizational learning capability and service innovation in organizational performance. *Revista de Gestão*, 29 (1), 39–54. doi: 10.1108/REGE-11-2020-0103.
- Habib, M. A., Bao, Y., & Ilmudeen, A. (2020). The impact of green entrepreneurial orientation, market orientation and green supply chain management practices on sustainable firm performance. *Cogent Business & Management*, 7 (1), 1743616.
- Han, W., Li, X., Zhu, W., Lu, R., & Zu, X. (2024). Knowledge digitization and high-tech firm performance: A moderated mediation model incorporating business model innovation and entrepreneurial orientation. *Technology in Society*, 102536.
- Jamali, Behruz, Mohammadkazemi, Reza, Yadollahi farsi, Jahangir, Mobini, Ali (2018). "The Study on the Theories' Gap of Technological Entrepreneurship Opportunities Emergence". *Journal of International Business Research*. Vol. 11, No 2. pp: 79 -88.
- Kumar, V., Jabarzadeh, Y., Jeihouni, P., & Garza-Reyes, J. A. (2020). Learning orientation and innovation performance: the mediating role of operations strategy and supply chain integration. *Supply Chain Management: An International Journal*, 25 (4), 457-474.
- Makhloufi, L., Laghouag, A. A., Ali Sahli, A., & Belaid, F. (2021). Impact of Entrepreneurial Orientation on Innovation Capability: The Mediating Role of Absorptive Capability and Organizational Learning Capabilities. ۵۳۹۹، (۱۰) ۱۳. doi: 10.3390/su13105399.
- Mangla, N., & Singh, K. (2024). Cultural Intelligence as a Strategic Approach to Change Management & the Mediating Role of Learning Organization. *International Journal of Global Business and Competitiveness*, 1-13.
- Maqdliyan, R., & Setiawan, D. (2023). Antecedents and consequences of public sector organizational innovation. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, 9 (2), 100042. doi: 10.1016/j.joitmc.2023.100042.
- Mars, M. M., Bogden, A., & Torres, R. M. (2024). The influence of interdisciplinary entrepreneurial leadership learning on entrepreneurial mindset development. *Entrepreneurship Education*, 1-19.
- Patel, K. R. (2023). Enhancing Global Supply Chain Resilience: Effective Strategies for Mitigating Disruptions in an Interconnected World. *BULLET: Jurnal Multidisiplin Ilmu*, 2 (1), 257-264.
- Pu, G., Li, S., & Bai, J. (2023). Effect of supply chain resilience on firm's sustainable competitive advantage: a dynamic capability perspective. *Environ. Sci. Pollut. Res. Int.*, 30 (2), 4881. doi: 10.1007/s11356-022-22483-1
- Sarsah, S. A., Tian, H., Dogbe, C. S. K., Bamfo, B. A., & Pomegbe, W. W. K. (2020). Effect of entrepreneurial orientation on radical innovation performance among manufacturing SMEs: the mediating role of absorptive capacity. *Journal of Strategy and Management*, 13 (4), 551–570. doi: 10.1108/JSMA-03-2020-0053.
- Sebastian, Sturm., Nils-Ole, Hohenstein., Evi, Hartmann. (2023). Linking entrepreneurial orientation and supply chain resilience to strengthen business performance: an empirical analysis. *International Journal of Operations & Production Management*. doi: 10.1108/ijopm-07-2022-0418

- Ul Haq, M. Z., & Aslam, H. (2023). Impact of entrepreneurial leadership on supply chain performance: the mediating role of supply chain resilience. *Journal of Manufacturing Technology Management*, 34 (5), 694–712. doi: 10.1108/JMTM-10-2022-0376
- Usman, F. O., Kess-Momoh, A. J., Ibeh, C. V., Elufioye, A. E., Ilojiyana, V. I., & Oyeyemi, O. P. (2024). Entrepreneurial innovations and trends: A global review: Examining emerging trends, challenges, and opportunities in the field of entrepreneurship, with a focus on how technology and globalization are shaping new business ventures. *International Journal of Science and Research Archive*, 11 (1), 552-569.
- Varma, S., Singh, N., & Patra, A. (2024). Supply Chain Flexibility: Unravelling the Research Trajectory Through Citation Path Analysis. *Global Journal of Systems Management*, 1-24.
- Xia, Q., Xie, Y., Hu, S., & Song, J. (2024). Exploring how entrepreneurial orientation improve firm resilience in digital era: findings from sequential mediation and FsQCA. *European Journal of Innovation Management*, 27 (1), 96-122.
- Yi, H. T., Amenuvor, F. E., & Boateng, H. (2021). The impact of entrepreneurial orientation on new product creativity, competitive advantage and new product performance in smes: The moderating role of corporate life cycle. *Sustainability*, 13 (6), 3586.
- Yildiz, H. E., Murtic, A., & Zander, U. (2024). Re-conceptualizing absorptive capacity: The importance of teams as a meso-level context. *Technol. Forecasting Social Change*, 199, 123039. doi: 10.1016/j.techfore.2023.123039
- Zhang, Z., & Xing, Y. (2023). Impact of entrepreneurial orientation and risk sharing on organizational performance influencing role of news media and public opinion. *Front. Psychol.*, 14, 1126743. doi: 10.3389/fpsyg.2023.1126743
- Zighan, S., Abualqumboz, M., Dwaikat, N., & Alkalha, Z. (2021). The role of entrepreneurial orientation in developing SMEs resilience capabilities throughout COVID-19. *International Journal of Entrepreneurship and Innovation*, 23 (4), 227–239. doi: 10.1177/14657503211046849.